

CERTIFIKOVANE OPŠTINE I GRADOVI NA INVESTICIONOJ MAPI EVROPE!

Jastrebarsko, Ivanec, Skoplje, Štip, Prijedor, Sombor, Vranje, Zaječar, Sremska Mitrovica

I ove godine Financial Times je objavio listu najboljih opština, gradova i regiona za ulaganje u Evropi 2016/17: u konkurenciji **od 481 lokacije među top 10 investicionih destinacija** u čak 10 različitih kategorija u pogledu cenovne efektivnosti, FDI strategije i ekonomskog potencijala, našlo se **9 lokalnih samouprava i 3 regiona iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Hrvatske i Makedonije**, zemalja članica regionalne BFC SEE mreže. Među njima 4 lokalne samouprave su aktuelni nosioci sertifikata o povoljnom poslovnom okruženju, dok su ostali ranije bili deo programa ili se u ovom momentu nalaze u procesu. Srbija se pojavljuje 9 puta u izveštaju, sledi Makedonija sa 5, Bosna i Hercegovina sa 3 i Hrvatska sa 2 puta.

Priznanje Financial Times-a, kao najuticajnijih poslovnih novina na svetu, znači da zalaganja opština da unaprede poslovnu klimu i pruže što bolje uslove investitorima nisu prošla neprimećena. Ujedno, pokazalo se da sertifikacija opština sa povoljnim poslovnim okruženjem u JIE omogućava opštinama da uporede lokalne uslove poslovanja sa drugim uspešnim sredinama u regionu i unaprede poslovnu klimu u skladu sa potrebama investitora. Investitorima koji žele da presele ili prošire svoje poslovanje u jugoistočnoj Evropi, BFC SEE služi kao standardizovan mehanizam za procenu lokalnih uslova za poslovanje i ukazuje na to koje opštine u regionu imaju najpovoljniju klimu za investiranje.

Ovo priznanje je samo još jedna potvrda kvaliteta i značaja regionalnog BFC SEE Programa sertifikacije opština sa povoljnim poslovnim okruženjem u jugoistočnoj Evropi koji će kao međunarodno priznati standard od ove godine biti primenjivan i u Crnoj Gori.

„Regionalni tehnički sekretarijat - NALED, čestita svim certifikovanim opštinama i gradovima koji su reformama lokalne administracije, primenom novih modela i pristupa u radu kroz BFC SEE program uspeali da se rangiraju među najbolje investicione destinacije u Evropi!“

Rangiranje BFC opština i gradova 2012 - 2015

Koliki je doprinos BFC SEE programa govori i činjenica da se u izveštaju FDI magazina za 2012/2013 godinu našlo 5 gradova (**Subotica, Vranje, Zaječar, Indija, Sremska Mitrovica**) i 1 region (**Vojvodina**) iz Srbije i samo jedan grad iz Hrvatske (**Jastrebarsko**).

U narednom izveštaju FDI magazina za 2014/2015 godinu **Ivanec** je takođe bio jedini rangirani hrvatski grad. Međutim, ono što je očigledno jeste da je u pomenutom izveštaju **došlo do većeg prisustva gradova, opština i regiona iz zemalja koje su pristupile regionalnoj BFC SEE mreži**. Naime, 2014/2015 prvi put su rangirani grad **Skoplje** i **Ohrid-Struga** region iz Makedonije i dva okruga (**Bear Micro Region** i **Herzegovina**) iz Bosne i Hercegovine, u kojima su između ostalih opštine **Žepče, Teslić i Tešanj**, aktuelni nosioci BFC SEE sertifikata. Iz Srbije su se u ovom izveštaju našla 4 grada (**Vranje, Zaječar, Indija, Sremska Mitrovica**) i 1 region (**Vojvodina**).

Rangiranje BFC opština i gradova 2016 - 2017

U poslednjem FDI izveštaju za 2016/17 **Ivanec** i **Jastrebarsko** (Hrvatska) zauzeli su vodeća mesta među mikro gradovima u pogledu FDI strategije, dok su gradovi **Skoplje** i **Štip** (Makedonija) rangirani u nekoliko kategorija, a ono što svakako treba istaći jesu njihove vodeće pozicije u pogledu cenovne efektivnosti. Grad **Prijedor** je prvi grad iz Bosne i Hercegovine koji je rangiran u izveštaju FDI magazina i to u dve kategorije. Predstavnici Srbije među gradovima (**Sombor, Vranje, Zaječar, Sremska Mitrovica**) rangirani su u tri, dok su dva regiona (**Vojvodina** i **Sremski okrug**) rangirana u čak četiri kategorije, uz podatak da od sedam lokalnih samouprava koje čine Sremski okrug, njih četiri (**Ruma, Stara Pazova, Sremska Mitrovica, Indija**) poseduje BFC SEE sertifikat ili su ranije bili sertifikovani, dok ostali (Šid, Irig, Pećinci) u ovom momentu imaju status kandidata za priključivanje procesu.

Na regionalnom nivou, **najbolji rezultat i napredak** u pogledu učešća i rangiranja BFC SEE gradova, opština i regiona zemalja članica BFC SEE mreže ostvaren je u kategorijama „*Top 10 Micro European cities - Cost Effectiveness*“ i „*Top 10 Micro European cities - FDI Strategy*“ gde je čak **7 gradova i opština iz BFC SEE regiona zauzelo nekoliko pozicija**, od kojih **Štip** (Makedonija) i **Ivanec** (Hrvatska) prve pozicije.

Iz Slovenije je jedino Ljubljana rangirana u okviru kategorije glavnih gradova budućnosti, dok se sa druge strane, nijedan grad ni opština iz Crne Gore nisu našli ni u jednoj od kategorija FDI magazina. Međutim, imajući u vidu činjenicu da Crna Gora od ove godine pristupa regionalnoj BFC SEE mreži, svakako će biti zanimljivo ispratiti rezultate narednih FDI izveštaja u pogledu rangiranja crnogorskih gradova, opština i regiona.

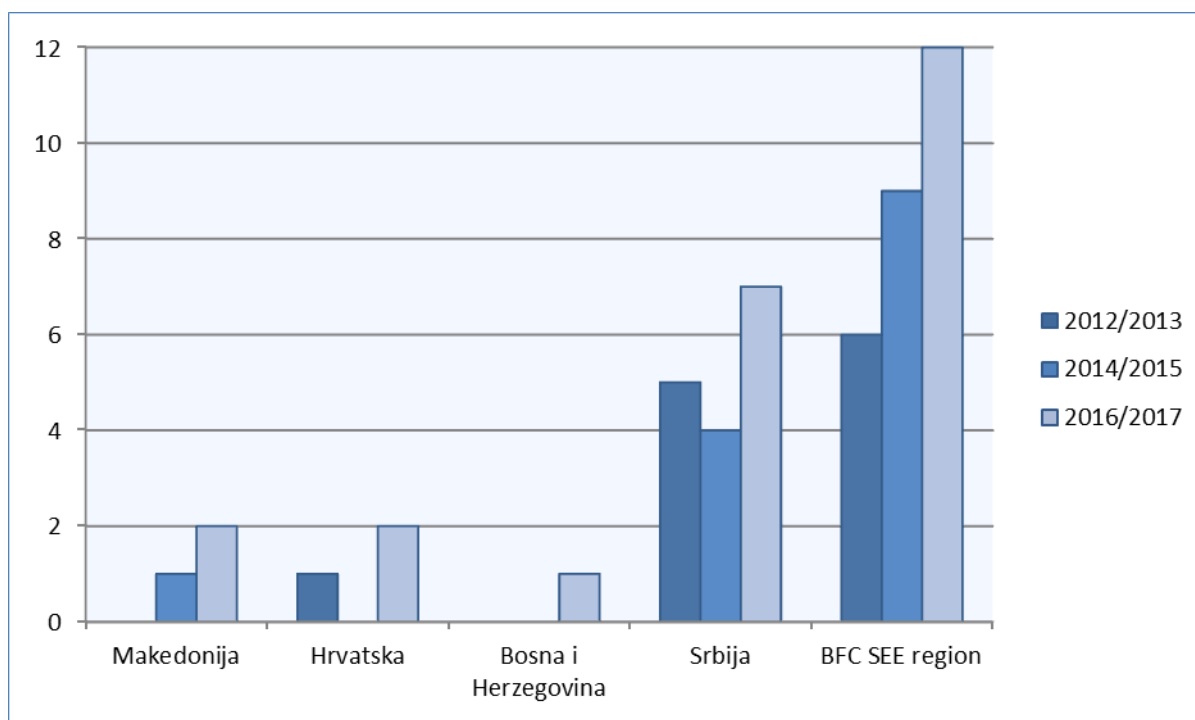
Što se ostalih glavnih gradova zemalja članica BFC SEE mreže tiče, Zagreb, Sarajevo i Beograd rangirani su u nekoliko kategorija, tako npr. **Zagreb** (Hrvatska) zauzima 9. mesto u kategoriji „*Top 10 Southern European cities of the future*“ i 4. mesto u kategoriji „*Top 10 Large European cities of the future – Human capital and lifestyle*“, **Beograd** (Srbija) se nalazi na 8. mestu u kategoriji „*Top 10 Large European cities of the future – Cost effectiveness*“, dok je **Sarajevo** (Bosna i Hercegovina) na 6. mestu u kategoriji „*Top 10 mid-sized European cities of the future – Cost effectiveness*“.

Zaključak

Jedan od zaključaka koji se može izvesti u odnosu na izveštaj za 2012/2013 je da je **došlo do većeg učešća gradova i opština BFC SEE programa u pogledu njihovog rangiranja u poslednjem izveštaju FDI magazina**. S tim u vezi treba istaći činjenicu da je uz podršku Nemačke organizacije za međunarodnu saradnju (GIZ ORF) – Otvorenog fonda za modernizaciju opštinskih usluga u jugoistočnoj Evropi, program certifikacije 2011. godine izrastao u regionalnu inicijativu i počeo da se primenjuje u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Makedoniji, što govori u prilog tome da **BFC SEE program pomaže u boljem pozicioniranju čitavog regiona i samih gradova na investicionoj mapi Evrope**. Primera radi, treba istaći **Ivanec** koji se sa prošlogodišnje 9. pozicije probio na 1. mesto na listi mikro gradova Evrope što se tiče FDI strategije, **Štip** koji je takođe 1. na drugoj listi koja se tiče cenovne efektivnosti i svakako **Prijedor** kao prvog grada iz Bosne i Hercegovine koji se našao u pomenute dve kategorije. Svakako treba pomenuti i podatak koji se tiče metodologije gde je u poslednjem izveštaju FDI magazina istraživanje je obuhvatilo znatno veći broj lokacija u odnosu na prethodne godine. Primera radi 2012/2013 godine u izveštaju je obuhvaćeno 363 lokacije, dok je 2016/2017 u konkurenciji bilo 481 lokacija, što samo ukazuje na sve veću zainteresovanost evropskih gradova i opština da se što bolje pozicioniraju u odnosu na svoje konkurente.

Zastupljenost lokalnih samouprava i regiona na FDI listi koji su učestvovali u BFC SEE programu

U okviru tabele br.1 dat je grafički prikaz broja rangiranih gradova i opština u poslednja tri FDI izveštaja za svaku od država članica BFC SEE mreže, kao i za ceo BFC SEE region:

Tabela br.1: Broj BFC SEE gradova i opština u FDI magazinu za poslednje tri godine

U okviru tabele br.2 navedeni su svi dosadašnji nosioci BFC SEE sertifikata sa periodom važenja i najbolje ostvarenim pozicijama, dok je u nastavku izveštaja predstavljen tabelarni prikaz i rangiranje BFC SEE gradova, opština i regiona u pojedinačnim kategorijama i prema različitim kriterijumima za poslednje tri godine:

Opština/grad	Period važenja sertifikata	Rang 2012/2013	Rang 2013/2014	Rang 2016/2017
Šabac	Mart 2016 - 2018.	/	/	/
Bogdanci	Mart 2016 - 2018.	/	/	/
Bosanska Krupa	Februar 2016 - 2018.	/	/	/
Mrkonjić Grad	Februar 2016 - 2018.	/	/	/
Štip	Decembar 2015 - 2017.	/	/	1
Žepče*	Decembar 2015 - 2017.	/	6	/
Tešanj*	Decembar 2015 - 2017.	/	6	/
Teslić*	Decembar 2015 - 2017.	/	6	/
Jastrebarsko	Novembar 2015 - 2017.	8	/	7
Bijeljina	Jun 2015 - 2017.	/	/	/
Crikvenica	Jun 2015 - 2017.	/	/	/
Pančevo	April 2015 - 2017.	/	/	/
Banja Luka	April 2015 - 2017.	/	/	/
Stara Pazova*	Jun 2014 - 2016.	/	/	6
Leskovac	Mart 2014 - 2016.	/	/	/
Pirot	Jun 2013 - 2015.	/	/	/
Ruma*	Jun 2013 - 2015.	/	/	6
Sanski Most	Jun 2013 - 2015.	/	/	/
Ivanec	Jun 2013 - 2015.	/	9	1
Bjelovar	Jun 2013 - 2015.	/	/	/
Veles	Jun 2013 - 2015.	/	/	/
Strumica	Jun 2013 - 2015.	/	/	/
Prijedor	Jun 2013 - 2015.	/	/	4
Sombor	U procesu	/	/	7
Sremska Mitrovica	U procesu	3	3	10
Skolje	U procesu	/	1	1
Zaječar**	Mart 2011 - 2013.	7	8	10
Vranje**	Jun 2010 - 2012.	5	10	8
Indija**	Septembar 2008 - 2010.	2	4	/

Tabela br.2: Nosioci BFC SEE sertifikata i najbolje ostvarene pozicije u FDI magazinu

*Gradovi i opštine koji su rangirani u okviru regiona/okruga kojem pripadaju (Sremski okrug, Bear region).

**Gradovi i opštine sertifikovane po BFC nacionalnom standardu.

Evropski gradovi i regioni budućnosti 2012/2013

Top 10 FDI strategy - Southern Europe

Rank	City	Country
1	Barcelona	Spain
2	Lisbon	Portugal
3	Murcia	Spain
4	Valencia	Spain
5	Tbilisi	Georgia
6	Konya	Turkey
7	Santa Cruz de Tenerife	Spain
8	JASTREBARSKO	CROATIA
9	Gaziantep	Turkey
10	SUBOTICA	SERBIA

Top 10 micro Cities - Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	Ternopil	Ukraine
2	Berdyansk	Ukraine
3	Truskavets	Ukraine
4	Pereyaslav-K melnytsky	Ukraine
5	VRANJE	SERBIA
6	Jelgava	Latvia
7	ZAJEČAR	SERBIA
8	Drohobych	Ukraine
9	Ventspils	Latvia
10	Rivne	Ukraine

Top 10 regions - Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	Bucharest-Ilfov	Romania
2	INDJIJA	SERBIA
3	SREMSKA MITROVICA	SERBIA
4	VOJVODINA	SERBIA
5	Shumsk	Ukraine
6	Ternopil	Ukraine
7	Mohyliv-Podilskyi	Ukraine
8	Transcarpathia	Ukraine
9	Lviv region	Ukraine
10	Kharkiv region	Ukraine

Evropski gradovi i regioni budućnosti 2014/2015

Top 10 Southern Europe Cities

Rank	City	Country
1	Barcelona	Spain
2	Lisbon	Portugal
3	Porto	Portugal
4	Bilbao	Spain
5	Valencia	Spain
6	Madrid	Spain
7	Murcia	Spain
8	SKOPJE	MACEDONIA
9	Seville	Spain
10	Malaga	Spain

Top 10 Southern Europe Cities - FDI Strategy

Rank	City	Country
1	Barcelona	Spain
2	Lisbon	Portugal
3	Porto	Portugal
4	Bilbao	Spain
5	SKOPJE	MACEDONIA
6	Murcia	Spain
7	Valencia	Spain
8	Malaga	Spain
9	Seville	Spain
10	Lendava	Slovenia

Top 10 Small European Cities – Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	SKOPJE	MACEDONIA
2	Plovdiv	Bulgaria
3	Pleven	Bulgaria
4	Burgas	Bulgaria
5	Varna	Bulgaria
6	Ruse	Bulgaria
7	Kaunas	Lithuania
8	Klaipeda	Lithuania
9	Constanta	Romania
10	Podgorica	Montenegro

Top 10 Small European Cities – Business Friendliness

Rank	City	Country
1	Cork	Ireland
2	Reading	UK
3	Derry/Londonderry	UK
4	Bratislava	Slovakia
5	Cambridge	UK
6	Southampton	UK
7	Walsall	UK
8	Geneva	Switzerland
9	Oxford	UK
10	SKOPJE	MACEDONIA

Top 10 Small European Cities – FDI strategy

Rank	City	Country
1	Eindhoven	Netherlands
2	Ghent	Belgium
3	Derby	UK
4	Sunderland	UK
5	Grenoble	France
6	Cambridge	UK
7	Reading	UK
8	York	UK
9	Peterborough	UK
10	SKOPJE	MACEDONIA

Top 10 Micro European Cities – FDI strategy

Rank	City	Country
1	Waterford	Ireland
2	Galway	Ireland
3	Ventspils	Latvia
4	Liepāja	Latvia
5	Limerick	Ireland
6	Lendava	Slovenia
7	Coburg	Germany
8	ZAJAČAR	SERBIA
9	IVANEC	CROATIA
10	VRANJE	SERBIA

Top 10 European regions – Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	OHRID-STRUGA	MACEDONIA
2	Stara Zagora	Bulgaria
3	SREMSKA MITROVICA	SERBIA
4	VOJVODINA REGION	SERBIA
5	MUNICIPALITY OF INDJIJA	SERBIA
6	South Transdanubian Region	Hungary
7	Luhansk	Ukraine
8	BEAR MICRO REGION	BOSNIA and HERZEGOVINA
9	Poltava	Ukraine
10	Bucuresti-Ilfov	Romania

Top 10 Small European regions – Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	OHRID-STRUGA	MACEDONIA
2	Stara Zagora	Bulgaria
3	SREMSKA MITROVICA	SERBIA
4	MUNICIPALITY OF INDJIJA	SERBIA
5	South Trandanubian Region	Hungary
6	BEAR MICRO REGION	BOSNIA and HERZEGOVINA
7	Poltava	Ukraine
8	Transcarpathia	Ukraine
9	Shumsk	Ukraine
10	Ternopil	Ukraine

Evropski gradovi i regioni budućnosti 2016/2017

Top 10 Micro European cities of the future 2016/2017 – Economic Potential

Rank	City	Country
1	Galway	Ireland
2	Limerick	Ireland
3	Shannon	Ireland
4	Waterford	Ireland
5	Coburg	Germany
6	Monaco	France
7	Inverness	UK
8	Žilina	Slovakia
9	Mechelen	Belgium
10	SREMSKA MITROVICA	SERBIA

Top 10 Small European cities of the future 2016/2017 – Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	SKOPJE	MACEDONIA
2	Ternopil	Ukraine
3	Kremenchuk	Ukraine
4	Melitopol	Ukraine
5	Pleven	Bulgaria
6	Berdiansk	Ukraine
7	Burgas	Bulgaria
8	Plovdiv	Bulgaria
9	Ruse	Bulgaria
10	Varna	Bulgaria

Top 10 Micro European cities of the future 2016/2017 – Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	ŠTIP	MACEDONIA
2	Yuzhnoukrainsk	Ukraine
3	Shumsk	Ukraine
4	Mostyska	Ukraine
5	PRIJEDOR	BOSNIA and HERZEGOVINA
6	Liepaja	Latvia
7	SOMBOR	SERBIA
8	Truskavets	Ukraine
9	VRANJE	SERBIA
10	ZAJEČAR	SERBIA

Top 10 Small European cities of the future 2016/2017 – FDI strategy

Rank	City	Country
1	Cork	Ireland
2	Dundee	UK
3	Grenoble	France
4	Lublin	Poland
5	York	UK
6	SKOPJE	MACEDONIA
7	Pilsen	Czech Republic
8	Belfast	UK
9	Ghent	Belgium
10	Derby	UK

Top 10 Micro European cities of the future 2016/2017 – FDI strategy

Rank	City	Country
1	IVANEC	CROATIA
2	Limerick	Ireland
3	Ventspils	Latvia
4	PRIJEDOR	BOSNIA and HERZEGOVINA
5	Galway	Ireland
6	ŠTIP	MACEDONIA
7	JASTREBARSKO	CROATIA
8	VRANJE	SERBIA
9	Jelgava	Latvia
10	Tartu	Estonia

Top 10 Southern European regions of the future 2016/2017

Rank	City	Country
1	Catalonia	Spain
2	Istanbul Province	Turkey
3	Comunidad de Madrid	Spain
4	Lombardy	Italy
5	Basque Country	Spain
6	Lazio	Italy
7	Emilia-Romagna	Italy
8	Andalusia	Spain
9	SREM DISTRICT	SERBIA
10	Lisbon	Portugal

Top 10 Small European regions of the future 2016/2017 – Cost Effectiveness

Rank	City	Country
1	SKOPJE STATISTICAL REGION	MACEDONIA
2	Burgas Province	Bulgaria
3	Plovdiv Province	Bulgaria
4	Ruse Province	Bulgaria
5	Stara Zagora Provincne	Bulgaria
6	SREM DISTRICT	SERBIA
7	Varna Province	Bulgaria
8	Sofia City	Bulgaria
9	Riga Statistical Region	Latvia
10	Kaunas County	Lithuania

Top 10 Small European regions of the future 2016/2017 – Business Friendliness

Rank	City	Country
1	Dublin Region	Ireland
2	Canton of Zug	Switzerland
3	Prague Region	Czech Republic
4	Harju County	Estonia
5	Canton of Zurich	Switzerland
6	Bratislava Region	Slovakia
7	Oslo County	Norway
8	West Region	Ireland
9	Mid-West Region	Ireland
10	SREM DISTRICT	SERBIA

Top 10 Mid-sized European regions of the future 2016/2017 – FDI strategy

Rank	City	Country
1	Greater Copenhagen	Denmark
2	Tuscany	Italy
3	Northern Ireland	UK
4	Małopolska	Poland
5	Brabant	Netherlands
6	Basque Country	Spain
7	VOJVODINA	SERBIA
8	Wallonia	Belgium
9	Canary islands	Spain
10	Stockholm region	Sweden